

**POLSKIE STRONNICTWO LUDOWE „PIAST”
W KRAKOWIE.**

Statut organizacyjny

KRAKÓW 1919.
NAKŁADEM POLSKIEGO STRONNICTWA
LUDOWEGO »PIAST« W KRAKOWIE.

br. 31843

Cena 50 gr.

DRUKARNIA LITERACKA W KRAKOWIE
POD ZARZĄDEM L. K. GÓRSKIEGO.

I. Członkowie.

Art. 1. Członkiem P. S. L. »Piaś« może być każdy Polak lub Polka, posiadający pełnię praw politycznych, który:

- a) podpisze deklarację przystąpienia do stronnictwa, z obowiązkiem ścisłego przestrzegania programu stronnictwa i karnośći wobec jego władz, tudzież prowadzenia nienaganego życia;
- b) będzie stałym prenumeratorem przynajmniej jednego pisma przez stronnictwo wydawanego;
- c) złoży corocznie z góry wkładkę na potrzeby stronnictwa, w wysokości oznaczonej przez władze stronnictwa.

Art. 2. Członków do stronnictwa przyjmuje Ludowa Rada gminna (wiejska).

Przeciwko nieprzyjęciu służy odwołanie do Głównego Zarządu ludowego, którego decyzja bez podawania motywów nieprzyjęcia jest ostateczna.

Tam, gdzie niema jeszcze zorganizowanej Ludowej Rady gminnej (wiejskiej), przyjmuje członków do stronnictwa Główny Zarząd ludowy, lub upoważniony przez niego delegat.

Art. 3. Wykluczenie ze stronnictwa może nastąpić przez Główny Zarząd ludowy na wniosek Ludowej Rady gminnej (wiejskiej) lub Ludowej Rady powiatowej, jeżeli członek łamie karność, nie przestrzega programu stronnictwa, lub działa na jego szkodę. O ile wyrok sądowy za czyny hańbiące powoduje utratę praw politycznych, skazany członek stronnictwa przestaje od chwili prawomocnego wyroku należeć do stronnictwa.

II. Władze stronnictwa.

Art. 4. Władzami stronnictwa są:

A) Ludowa Rada gminna (wiejska);

- B) Ludowa Rada powiatowa;
- C) Główny Zarząd ludowy;
- D) Naczelna Rada ludowa;
- E) Kongres ludowy.

U w a g a: Na obszarze byłego zaboru rosyjskiego istnieje jako najniższa władza Ludowa Rada wiejska, podporządkowana Ludowej Radzie gminnej. Zjazd gminny jest tutaj instytucją pośrednią pomiędzy Radą ludową wiejską a powiatową i składa się z przewodniczących Rad ludowych wiejskich. Zbiera się dla omówienia ogólnych spraw gminnych.

A) Ludowa Rada gminna (wiejska).

Art. 5. Podstawową jednostką organizacyjną jest gmina (wieś). Wszyscy ludowcy w gminie (wsi) tworzą Ogólne Zebranie gminne (wiejskie).

Art. 6. Ogólne Zebranie gminne (wiejskie):

- 1) wybiera Ludową Radę gminną na lat 3 tam, gdzie w gminie (wsi) jest przynajmniej 25 ludowców;

- 2) uchwała kandydatury ludowców do miejscowej Rady gminnej, oraz do wszelkich miejscowych instytucji i stowarzyszeń gospodarczych, społecznych, oświatowych i t. p.;
- 3) wybiera delegatów na Kongres ludowy, a to jednego na 100 ludowców, przyczem resztę ponad 50 członków uważa się za pełne 100. Delegaci na Kongres są równocześnie delegatami na Zjazdy powiatowe.

Art. 7. Ludowa Rada gminna (wiejska) składa się z 9-ciu członków, wybranych absolutną większością głosów przez Ogólne Zebranie gminne (wiejskie) ludowców.

Ludowa Rada gminna (wiejska) wybiera z pośród siebie przewodniczącego, zastępcę, sekretarza i skarbnika. Przewodniczący Ludowej Rady gminnej (wiejskiej) jest z urzędu delegatem na Kongres i na Zjazdy powiatowe, względnie na obszarze byłego zaboru rosyjskiego, członkiem Ludowej Rady gminnej. Str. 5.

Wybór Ludowej Rady gminnej (wiej-

skiej) zatwierdza Ludowa Rada powiatowa.

Art. 8. Zakres działania Ludowej Rady gminnej (wiejskiej) obejmuje:

- 1) pracę nad rozwojem politycznym, gospodarczym i oświatowym mieszkańców gminy;
- 2) czuwanie nad dobrem stronnictwa;
- 3) przyjmowanie członków i ściąganie wkładek;
- 4) prowadzenie spisu członków w trzech egzemplarzach, z których jeden zostaje w gminie, drugi przesyła się Ludowej Radzie powiatowej, a trzeci wraz z deklaracjami Głównemu Zarządowi ludowemu;
- 5) informowanie Głównego Zarządu ludowego o wszystkim, dotyczącem życia publicznego w gminie (wsi);
- 6) wykonywanie zleceń Głównego Zarządu ludowego i Ludowej Rady powiatowej.

B) Ludowa Rada powiatowa.

Art. 9. Przewodniczący Ludowych Rad gminnych (wiejskich) i delegaci poszczególnych gmin, wybrani w sposób w art. 6 ust. 3 określony, tworzą Powiatowy Zjazd ludowców.

Art. 10. Powiatowy Zjazd ludowców:

- a) wybiera Ludową Radę powiatową, złożoną z 15-tu członków, absolutną większością głosów na lat 3. Wybór zatwierdza Główny Zarząd ludowy. Jej siedzibą jest miasto powiatowe;
- b) uchwala kandydatury do lokalnych instytucji i zrzeszeń społecznych, gospodarczych i oświatowych, a przedstawia do zatwierdzenia Głównemu Zarządowi ludowemu kandydatury poselskie do Sejmu.

Art. 11. Powiatowa Rada ludowa wybiera z pośród siebie przewodniczącego, zastępcę, sekretarza i skarbnika. Przewodniczący Powiatowej Rady ludowej jest zarazem członkiem Naczelnej Rady ludowej.

Art. 12. Zakres działania Powiatowej Rady ludowej obejmuje:

- 1) czuwanie nad interesem i rozwojem stronnictwa oraz przedkładanie sprawozdań o położeniu politycznem i gospodarczem powiatu co kwartał Głównemu Zarządowi ludowemu;
- 2) inicjatywę organizowania Ludowych Rad gminnych (wiejskich) i obejmowania placówek społecznych, gospodarczych i oświatowych;
- 3) zwoływanie powiatowych Zjazdów ludowców dla omówienia miejscowych spraw stronnictwa;
- 4) kierowanie wszelką akcją wyborczą;
- 5) utrzymywanie spisu członków stronnictwa w powiecie wedle wykazów nadesłanych przez Ludowe Rady gminne (wiejskie).

Na Zjazdach przewodniczy przewodniczący Powiatowej Rady ludowej.

C) Główny Zarząd ludowy.

Art. 13. Główny Zarząd ludowy składa się z 6-ciu członków prezydium stron-

nictwa i 15-tu członków, wybranych absolutną większością głosów przez Naczelną Radę ludową na lat 3.

Art. 14. Zakres działania Głównego Zarządu ludowego:

- 1) obrady i uchwały w bieżących sprawach politycznych i gospodarczych. W sprawach pilnych, gdy niemożliwym jest zwołać posiedzenia Głównego Zarządu ludowego, może powziąć decyzję prezydium, które ją ma podać do wiadomości Głównego Zarządu ludowego na najbliższem posiedzeniu;
- 2) sporządzanie sprawozdań dla Naczelnej Rady ludowej z działalności stronnictwa;
- 3) Wykonywanie uchwał Naczelnej Rady ludowej i Kongresu ludowego;
- 4) kontrola nad sekretaryatem stronnictwa;
- 5) układanie projektu budżetu dla Naczelnej Rady ludowej;
- 6) uchwalanie płac i zawieranie umów z funkcyjonymi stronnictwa;

- 7) ustalanie kandydatur poselskich do Sejmu;
- 8) zatwierdzanie wyboru Powiatowych Rad ludowych;
- 9) decyzja o przyjęciu, nieprzyjęciu lub wykluczeniu ze stronnictwa;
- 10) powoływanie mężów zaufania do ściśle oznaczonej pracy w stronnictwie.

Art. 15. Posiedzenia Głównego Zarządu ludowego, które zwołuje prezes z własnej inicjatywy lub na żądanie $\frac{1}{3}$ części członków, powinny odbywać się przynajmniej raz na miesiąc. Do ważności uchwał potrzeba obecności przynajmniej połowy członków Głównego Zarządu ludowego.

Posiedzenia powinny być protokołowane.

Art. 16. Prezydium stronnictwa stoi na czele Głównego Zarządu ludowego i Naczelnej Rady ludowej.

Na zewnątrz reprezentuje stronnictwo przynajmniej dwóch członków prezydium.

D) Naczelna Rada ludowa.

Art. 17. Naczelna Rada ludowa składa się:

- 1) z członków prezydium i Głównego Zarządu ludowego;
- 2) z przewodniczących Powiatowych Rad ludowych, względnie ich zastępców;
- 3) z posłów;
- 4) z mężów zaufania stronnictwa, powołanych przez Główny Zarząd ludowy w liczbie nie większej, niż $\frac{1}{6}$ część ogólnej liczby członków Rady Naczelnej ludowej.

Art. 18. Do zakresu działania Naczelnej Rady ludowej należy:

- 1) wybór prezydium stronnictwa, które składa się z prezesa, dwóch zastępców i dwóch sekretarzy, tudzież skarbnika. Wybór 15-tu członków Głównego Zarządu ludowego na lat 3;
- 2) obrady i uchwały nad działalnością Głównego Zarządu ludowego w bieżących sprawach politycznych i gospodarczych;

- 3) kontrola nad działalnością Głównego Zarządu ludowego;
- 4) uchwalanie budżetu stronnictwa i wysokości rocznej wkładki członków, tudzież stosunku, w jakim wkładki mają być użyte na rzecz Głównego Zarządu ludowego, Powiatowej Rady ludowej i ludowej Rady gminnej (wiejskiej);
- 5) wnioski na Kongres;
- 6) uchwały o postanowieniach i zmianach statutu organizacyjnego i zatwierdzanie regulaminów.

Art. 19. Naczelna Rada ludowa odbywa posiedzenia co najmniej dwa razy do roku w miejscu, wyznaczonem przez prezydium. Posiedzenie zwołuje prezydium stronnictwa. Na żądanie $\frac{1}{5}$ części członków Naczelnej Rady ludowej winno prezydium zwołać niezwłocznie posiedzenie Rady. Posiedzenie ma być przynajmniej 10 dni naprzód ogłoszone w organach stronnictwa, z podaniem porządku dziennego, a nadto ma być wysłane imienne zawiadomienie o posie-

dzeniu do wszystkich członków Rady. Uchwały zapadają absolutną większością głosów. Z posiedzeń spisuje się protokół.

E) Kongres ludowy.

Art. 20. Zwyczajny Kongres ludowy odbywa się co 3 lata w pierwszej połowie danego roku w miejscu, wyznaczonem przez Główny Zarząd ludowy. O ileby wymagały tego ważne wypadki polityczne lub interes stronnictwa, może być zwołany nadzwyczajny Kongres.

Art. 21. Kongres ludowy zwołuje z własnej inicjatywy, lub na żądanie Naczelnej Rady ludowej prezydium stronnictwa, które też przewodniczy Kongresowi. Zwołanie Kongresu ogłasza się co najmniej 14 dni naprzód w organach stronnictwa. Z obrad spisuje się protokół.

Art. 22. Do udziału w Kongresie z głosem stanowczym są uprawnieni:

- 1) przewodniczący ludowych Rad gminnych i delegaci, wybrani w tym celu po jednym na 100 członków P. S. L.

»Piast« (Art. 6. ustęp 3) i zgłoszeń przynajmniej 8 dni naprzód imiennie do Głównego Zarządu ludowego;

- 2) członkowie prezydium Głównego Zarządu ludowego Naczelnej Rady ludowej i posłowie;
- 3) mężowie zaufania stronnictwa (Art. 14, ustęp 9).

Art. 23. Do zakresu działania Kongresu należy:

- 1) przyjęcie sprawozdania Głównego Zarządu ludowego i Naczelnej Rady ludowej z działalności od ostatniego Kongresu;
- 2) uchwalanie zasad i kierunków działalności stronnictwa i jego organów, w sprawach politycznych, gospodarczych i społecznych.

Art. 24. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów, obecnych na Kongresie uczestników. Samoistne wnioski członków, w sprawach, należących do kompetencji Kongresu, mogą stanowić przedmiot obrad i uchwał na Kongresie, o ile zostaną zgłoszone pisemnie

na 8 dni naprzód do Głównego Zarządu ludowego. Wnioski w sprawach, nieobjętych porządkiem dziennym Kongresu, mogą być przedmiotem obrad jako nagłe, o ile ich nagłość zostanie przyjęta absolutną większością głosów.

III. Sekretaryat stronnictwa.

Art. 25. Sekretaryat stronnictwa jest organem wykonawczym naczelnych władz stronnictwa. Składa się z kierownika, którym jest jeden sekretarz stronnictwa, wybrany przez Naczelną Radę ludową, oraz trzech członków sekretaryatu, powołanych przez Główny Zarząd ludowy. W skład sekretaryatu, jako członkowie, wchodzi:

- 1) redaktor, do którego należą wszelkie czynności redakcyjne i wydawnictwa stronnictwa;
- 2) organizator stronnictwa, który kieruje wszelkimi czynnościami, z którymi jest związana sprężysta organizacya stronnictwa;

3) administrator, który prowadzi wewnętrzną gospodarkę stronnictwa, za-
wiaduje kasą, funduszami stronnictwa,
i utrzymuje w ewidencji ogólny stan
spraw stronnictwa.

Art. 26. Wewnętrzną działalność władz
i organów stronnictwa określa osobne
regulaminy.

IV. Organa kontrolujące.

Art. 27. Zebrania gminne i powiatowe
wybierają z pośród siebie komisję kon-
trolującą, złożoną z trzech członków, dla
nadzoru finansowej gospodarki ludowych
Rad gminnych i powiatowych na lat 3.

Art. 28. Naczelna Rada ludowa wy-
biera komisję kontrolującą, złożoną z 5
członków na lat 3, dla kontroli finan-
sowej władz i organów stronnictwa. Ko-
misya składa swoje sprawozdanie przed
Naczelną Radą ludową.

Art. 29. Członkowie Głównego Za-
rządu ludowego i upoważnieni przez
Główny Zarząd ludowy delegaci mają

prawo kontroli gospodarczej i finansowej działalności Rad ludowych gminnych (wiejskich) i powiatowych, oraz wglądu w księgi i zapiski tych organizacyi.

V. Postanowienia końcowe.

Art. 30. O ile nie zostało to już szczegółowo zaznaczone, wszelkie uchwały i głosowania, wynikające z powyższego statutu, zapadają absolutną większością głosów.

Art. 31. W razie śmierci lub ustąpienia któregoś z członków prezydium, Głównego Zarządu ludowego, Naczelnej Rady ludowej, Powiatowej Rady ludowej i ludowej Rady gminnej (wiejskiej) wybór innego członka następuje na najbliższem posiedzeniu właściwego organu. Jeżeli członek którejkolwiek władzy stronnictwa nie spełnia swoich obowiązków i nie bierze udziału w trzech kolejnych posiedzeniach bez należytego usprawiedliwienia, przestaje być członkiem danego organu.

Art. 32. Spory między członkami stronnictwa, wynikające z ich działalności w stronnictwie, załatwia na pismne żądanie członka nieodwoalnie sąd polubowny, złożony z trzech członków, z których po jednym wybierają dwie przeciwne strony, a ci wybierają trzeciego jako przewodniczącego.

Biblioteka Gł. UPH Siedlce

nr inw.: BR - 31843

br.31843